

Nr 3 2016 Årgång 23. Utgiven av Västergötlands spelmansförbund.

Västgöta spelmannen

Innehåll

Lars Söderström

Vad är folkmusik?

Ornungastämman

Ny hedersmedlem

Mästarmöte i Borås

Pekkos Gustav-stipendiat

Zornmärkesuppspelning

Inbjudan och anmälan till Varakursen

Majstämman i Mariestad

Västgötaspelmannen

Nr 3 - 2016 Årgång 23.

Utgiven av Västergötlands Spelmansförbund

Utkommer med 4 nummer per år planerade till veckorna 6, 21, 39, och 49. Material till tidningen sänds, om ej annat anges, till Tidningens adress senast 5 veckor före utgivningsdatum. Presstopp för Nr 4 är den 25 oktober.

Annonser införs i mån av utrymme efter diskussion med redaktionen. **Annonsspriser:** Helsida – 1200 kr; Halvsida – 600 kr; 2 sp x 100 mm – 400 kr; 1 sp x 100 mm 200 kr. Medlemmar annonserar gratis.

Tidningens postadress är redaktörens. Artiklar, foton mm sänds via E-post endast till: vsf.redaktion@outlook.com

Redaktionskommittén består av:

Michael Eriksson **Redaktör.**

Tövevägen 2, 523 99 Hökerum.

Tel. 073-826 77 21. kalaspaff@icloud.com

Anders Brissman, **även förbundets kassör**, Tibro

Tel. 072-528 91 28. anders.brissman@telia.com

Ann-Katrin "Olga" Hellner, Lerdala.

Tel. 0708-74 44 14. olga.hellner@gmail.com

Susanne Lind, Lerdala.

Tel. 073-052 13 14. susanne@fiolind.se

Billy Lätt, Bö, Norge. Tel. 004790171251.

billy.latt@t-fk.no

Lars Persgren, Vårgårda.

Tel. 070-493 12 36. persgren55@gmail.com

Kristin Svensson, Göteborg.

Tel. 070-342 86 25. kristin@fornfela.se

Grafisk form: Ola Wirtberg, Lerdala.

Tel: 0708-51 51 44. ola.wirtberg@telia.com

Ansvärg utgivare för Västgötaspelmannen, och Ordförande för förbundet: Per Oldberg, Borås. Tel. 070-273 83 63. per.oldberg@gmail.com

Förbundets sekreterare och postmottagare: c/o Anita Widell, Sandgärdesgatan 32, 502 34 Borås. Tel. 033-240 280. anita.widell@bornet.net

Förbundets hemsida: <http://www.vsf.nu>

Besök även vår Facebooksida!

Medlemsavgift för år 2016: 300:-/person. Medlem under 18 år 125:-. Enbart prenumeration 100:-/år. Bankgiro: 5949-4591.

Tidningen är tryckt på miljövänligt papper vid Handelstryck, Borås.

För att du ska få tidningen till rätt adress, meddela eventuell adressändring till förbundets kassör Anders Brissman Tel. 072-528 91 28. anders.brissman@telia.com

Nue, nöka tanka så här ätter summern...

Sommaren är till ända. För min del har den varit underbar och på olika sätt nästan överfylld av fantastiska folkmusikaliska äventyr. Skivsläpp under fullmåne i spegelblankt Vätternvatten; lossdragning av husbilar från Woodstockfestivalsliknande leråkrar; euforiska nattjam i buskar å vrår; getingöversållade mazariner till kaffet; fantastiska konserter med nya såväl som gamla luttrade spelhenner.... Ja det har varit underbart. Men nu är jag trött, och lite söndrig faktiskt. Ont i fötter och knän.

Buskspel på fördäck vid skivsläppet av Månsing
Foto: Ola Wirtberg

Under sommaren har jag också fundrat, och pratat med en del "dansfolk" och spelmän om dansens möjligheter och förutsättningar på våra stämmor. Tro mej, det finns mycket åsikter, åt alla håll. Vi spelmän ser oss i mycket som dansmusikanter. För många är det en självklar utgångspunkt och man vinlägger sig t ex med att följa en tradition. Andra vill mer spela som man känner, mot "ad. lib."-hållet. Då är ju så gött, och jag är nog en av dem, även om jag också vill spela dansant. Men det räcker inte med att vi spelar bra. Som spelman tänker man nog inte alltid på förutsättningarna för dansarna till vår musik. Flera som jag pratat med, som är betydligt mer dansare än jag, har synpunkter främst på golven. Jag minns då jag och bl. a. Kjell Johansson på tidigt 80-tal lyckades övertala hembygdsföreningen i Herrljunga om att få bygga ett golv i en av deras logar. Det blev ett jättebra golv, men man fick som dansare ducka vid varje halvvarv för att inte skalla bjälken som höll ihop ladan. Det får väl ses som en tokig ytterlighet, för tanken var god.

På flera stämmor räknar arrangörerna med att dansarna infinner sig, eftersom det är en del av grunden till vårt musicerande. Jag kan säga nu, visserligen är jag 60+, att mina ben tagit stryk av årets utmaningar. Men det finns också fina exempel på dansgolv, såsom i Borgunda, Skara, Hönsa och Lygnared t. ex. Men borde vi inte visa dansarna lite mer respekt? Är det inte dags att någon anordnar en spelmansstämma med dansen mer i fokus? Kanske utan konserter, men med buskspel förstås. Tänk tre olika riktiga dansgolv med slipat riktigt trä, och med tak, kanske tre olika workshops, typ samtidigt, med olika lärare, en för nybörjare, en för de som kan mer, och en för de som kan det mesta men vill fördjupa sig! Och för all del några till... Ni som är vana och kan mycket om dans förstår säkert vad jag menar och kan förstås formulera detta bättre än jag gjort här. Och, jag vet faktiskt ett ställe som i stort sett har dessa förutsättningar, i Västergötland. Men det behövs också att man bättre knyter an till dansklubbar och organisationer såsom ungdomsringen m.fl. Andra kan detta bättre än jag. Tänk om det kunde bli så nästa år? En spelmansstämma med fokus på dansen... När dessa mina frön god jordmån? Tankar eller synpunkter på det?

Det är nu kort om tid till nästa presstopp, den 25 oktober. Passa på direkt om du vill ha med något till det eller senare nummer av VS. Och missa inte att anmäla er i tid till Varakurserna 2017. I nästa nummer kommer vi ha en kallelse till Årsmöte 2017, som vi redan nu kan avslöja kommer ske i Lidköping, där Johan Malmström och Johan Torstensson planerar för fullt. Tanken är att likt årets årsmöte ha ett fredagsjam på stan. Jag längtar redan!

... Jag vill till sist å mina egen och redaktionens vägnar rikta ett varmt tack till min kära hustru Marie Rönnbäck som med skarp blick och god känsla för modern språkvård lagt ner ett stort arbete på att hjälpa redaktionen med korrekturläsning av inkomna alster.

Michael

Den gamla ladugården på Hembygdsgården har ställt iordning inför spelmansstämma. Bengt Herrström, Kjell Johansson och Michael Eriksson, som håller i arrangemanget.

Omslagsbild:

Vågspel - Alice Klint och Kristin Kennemark i Simonsgårdens snickarbod, Ornunga.

Jag fick en kort pratstund med flickorna efter en fantastisk konsert. Förra året vann de ju priset som Årets unga Folkmusikband, och nu har de bl a turnerat runt i Sverige med nedslag närmast på Skarastämman och Ornungastämman. De bjöd på en vild konsert med både egna kompositioner såsom traditionella folklåtar, allt med deras nya och häftiga arr. Tankar finns om att göra en skiva i höst berättar de, om de hinner. De träffades på Sjövikskurserna för några år sedan och har sedan följts år och efter avslarade studier vid Konservatoriet i Falun, försätter nu Kristin med kammarmusikprogrammet på Musikhögskolan i Örebro och Alice studerar klassisk fiol på Musikhögskolan i Malmö. Vi önskar dem lycka till i framtiden och ser fram mot nästa besök här i Västergötland, och ett skivsläpp snart hoppas jag.

Text och foto: Michael Eriksson

Lars Söderström - konstnär, fiolbyggare och spelman

Under juni månad hölls i Bladhskas galleriet, Skara en utställning om konstnären, fiolbyggaren och spelmanen Lars Söderström. Lars

har lämnat efter sig låtar, fioler och många minnen hos spelvänner runt om i landet. Två av dem är Lars Lundgren och Susanne Lind, de har båda spelat med, och tagit del av hans generositet att dela med sig av sitt intresse för folkmusik. De ger här några minnesbilder av Lars och tankar kring utställningen, vernissage och efterföljande konserter.

Minnen av Lars

Jag var 12 år och skulle köpa min första fiol. Jag fick prova en kinesisk fiol men den var så ostämd att jag var tvungen att använda de stora stämskruvarna. En sträng smällde av och nästan skrämde livet ur mig. Då fick vi syn på den. FIOLEN. Högt uppe vid taket hängde den. ”Ja, det här är en speciell fiol. Den är byggd av konstnären Lars Söderström i Hjo.” Det var förstås en annan prisklass men mamma kände på sig att det var en bra idé att köpa den. Ett par veckor senare åkte vi ut till fiolbyggaren Lars Söderström och han gav oss råd om hur man bäst tar hand om en fiol. ”Det är bättre att låta den ligga i lådan än att hänga den på väggen, putsa den med möbelputs OCH när du blir äldre kan jag lära dig några låtar”. Tre år senare hörde vi av oss och han stod fast vid sitt ord. Jag och mina spelkompisar Louise Schultz och Anna Saari fick komma ut till Lars och Ingers vackra hus i Odensåker och lära oss låtar. Efter en tid hakade också Ann-Katrin ”Olga” Hellner på. Lars spelade sina favoritlåtar och vi lyssnade och härmade. När vi fått grepp om en låt la han på en stämma och de slingriga polskorna slog rot i våra unga musiksjälar. Vi spelade in på våra kassettbandspelare och övade. Det var klurigt för bandspelaren spelade ofta upp låtarna i ett för snabbt tempo så fiolerna stämde inte med inspelningen. Men vilken låtskatt i fick under dessa år!

Det var med stor glädje jag gick på vernissagen på Bladhskas galleriet i Skara

Pelle Björnlert och Johan Hedin spelar framför Söderströms kurbitsmålning

där Lars konstverk ställdes ut under juni månad. Tavlan han målat till en av Pekkös Pärss polskor, hans stubbar, träd och landskap, en monter med två av hans fioler, en skyltdocka iklädd hans folkdräkt, tidningsartiklar där han plirar mot oss i sin hatt och med pipan i mungipan. Över

Foto: Ola Wirtberg

den lilla scenen hängde banderollen som Lars målat och som varit med på alla de spelmannsstämmor som Lars arrangerat. Ni som var på Odensåkerstämman vet vilken jag menar. Under detta kurbitsmålade tygstycke spelade Olga och jag några av våra ”Södrisfavoriter”. Det kändes lite högtidligt att på den fiol jag köpte i musikaffären för över 30 år sedan spela Höök-Olle, Gelotte och den polska jag skrev till Lars när han fyllde 70, ett par år innan han gick bort.

Jättefin utställning, tack Anna Ohlin Ek som arrangerat. Och tack Lars Lundgren, ny kulturchef i Skara som höll ett varmt och personligt tal till minne av Lars. Vernissagen var välbesökt och det dansades på kullerstenarna utanför.

I samband med utställningen ordnades flera folkmusikkonserter. Först ut var Mikael Pettersson sen följde Johan Hedin och Pelle Björnlert som spelade 1700-talslåtar ur bl. a. Blidströms samling. Vilket samspel! När vi skulle åka och lyssna till Pers-Hans fick vi sms från arrangören ”Inställt. Pers-Hans bil fick stopp på vägen”. Men när Kolonien kom var det fullt hus utanför muséet. Ung, svängig folkmusik med insiktsfulla texter. Själv missade jag tyvärr när Spöket i köket spelade på Djäknesescenen men gläds åt att publiken måste ha fått en oförglömlig upplevelse. Härligt Skara kommun, tack! Och tack Lars Söderström, för allt du gav i din konst, ditt fiolbyggande, musicerande och tack Lars och Inger för att ni öppnade ert hem för oss och så generöst delade med er av folkmusiken.

Susanne Lind
Musiker Lerda

Käre Lars Söderström!

- Hjo – Cremona – Östbjörka – Sommen – Odensåker
- Stradivarius, Guarneri och Sacconi I ”Segreti” di Stradivari, La Libreria del Convegno, Cremona
- Alf Hambe, Stefan Demert, Jejj Sundström, Pers-Hans, Björn Ståbi, Kalle Almlöf, bröderna Palmkrantz och Trio med Bumba

För mig är fortfarande Lars en människa som i sig själv var tvungen att skapa, utveckla och förändra. Han letade ständigt efter det fulländade vilket är ett av flera konstnärliga dilemman. Att alltid drivas av det optimala och samtidigt vara medveten om det nära ouppnåeliga. Nyfikenheten driver och Pandoras ask utmanar.

Lars stod för klokskap, kvalitet, nyfikenhet och en enorm energi. Han delade generös all den energi han bar inom sig. Min bild av Lars är rökandet i den puffande pipan samtidigt som hans skrovliga händer smekte alla älskade fioler som han byggde. Med pliriga ögon och med ett snett leende gav han omsorg åt instrumenten, musiken och spelkompisarna.

Att besöka Lars i sommarhuset vid Vätterns strand var fantastiskt och lärorikt. Ut med båten och kasta i näten sedan ut och vittja näten i jakten på sik och harr. Vi gravade fångsten och spelade sedan ett par låtar efter dalkaren Höök Olle. De fantastiska polskorna spelades om och om igen och till slut kom andarstämmor på plats. Vi blev nöjda och glädjen var total. Sedan dags för en hemgjord snaps och diskussioner om världsalltet. För en tonåring som mig bidrog våra goda samtal till många val senare i livet och gav knuffar samt nya inspel kring värderingar. Insikter om vad som var viktigt i livets möjliga härligheter.

Redan i högstadiet blev Lars min teckningslärare. Och senare följeslagare i min musikaliska och kulturella utveckling. Utställningen i Skara är mitt sätt att lyfta på hatten och uttrycka stor tacksamhet att jag fick möjligheten som ung energisk människa slå följe med Lars. Ett stort och varmt tack min vän, vi kanske ses vid Kajas udde?

Lars Lundgren

Medmänniska och spelman

Foto: Ola Wirtberg

Två Söderströmsfioler och i bakgrunden målade dörrspeglar

Vad är folkmusik?

Foto: SKL1

Artikel nr. 2 i denna serie om "Vad är folkmusik?" avslutades med en definition av folkmusik som gjorts av IFMC (The International Folk Music Council) 1954 samt en modell som har 3 kriterier. Definitionen är "Folkmusik är produkten av en musiktradition som har vuxit fram genom en muntlig överföringsprocess."

Folkmusiknormer är ett samspel mellan de 3 kriterierna:

1. Tradition.
2. Etnisk/nationell/lokal identitet.
3. Kontroll.

Som vi såg följde detta i hög grad engelsmannens Cecil Sharps definition från 1907.

1. Kontinuitet.
2. Variation
3. Selektion (kontrollkriteriet).

Det framgick också att folkmusikbegreppet i alla moderna samhällen verkar vara knutet till historiskt förankrade värden som tradition och lokal och/eller nationell och etnisk identitet. Dessa värden säger då något om vad som ska kontrolleras och av vem.

Med denna definitionen och kunskapen om folkmusikbegreppets framväxt och etablering kan det vara intressant att se på dagens folkmusik och dess utövare och vilka traseringsprocesser och traseringsformer som gjort sig gällande.

Den traditionella formen för inläring och trasering

Den traseringsprocess som IFMC:s definition och modell visar är när spelman lär av spelman, dansare lär av andra kunniga dansare. Musik till ritualer och ceremonier var också en del av den folk(musik)kultur som var en del av livet. Här utgjorde t.ex. bröllopspar och brölloppets gäster en del av selektionen, de var en del av godkännande/kontrollgruppen.

Steklåten spelades när steken bars in och serverades till gästerna. Kôrven hade sin egen kôrvalût och fisken sin. Brudpolska eller brudvals när brudparet som första danspar skulle trãda in i dansen på bröllopskvällen och kronpolska när brudens krona skulle dansas av i ringen av ogifta kvinnor. Här var det viktigt att spelmännen hade "ordning i sysakerna" så det inte spelades kôrvalût när laken eller gösen serverades. Här ser vi exempel på de 3 kriterierna: Tradition, Lokal identitet och Kontroll, där sociala nätverk och sammanslutningar direkt eller indirekt praktiserar och kontrollerar urvalet av form och stildrag.

Dansarna hade sin danstradition där dansformer blev hållna i hävd och där spelmännen var en viktig och avgörande faktor för hur dansen kunde utföras. Tempo, rytm och markering på rätt taktslag var en del av samspelet mellan spelman och dansare. Det var inte bara att sänka tempot från 140 till 90 slag i minuten och lägga på en tung eller lång tvåa (andra markeringen i taktslaget) när det skulle dansas slängpolska på fläck eller trinning. Vissa danser hade t.o.m. sina egna låtar, så det var inte bara att komma här och "leka spelmansstämma" för spelmännen.

Utöver att spelmännen lärde av varandra genom att lyssna och härma så var det också en regelrätt skolning av elever. Spelmännen hade då som nu elever mot betalning. Här fick man lära att hantera sitt instrument och upplärning i den musik som ingick i spelmannens reportoar. Spelmannen satt här på alla de 3 kriterierna som ingår i IFMC:s modell.

Här skiljer sig egentligen inte folkmusikens trasering från den klassiska genrens eller jazzgenrens. I dessa genrer måste man också lära stil och tolkning för att få den godkänd av sin lärare eller av mästaren. Snickaren, skomakaren och smeden hade samma krav på sig för att bli godkända. Lärning, gesäll och mästare är kända begrepp inom hantverk.

Naturligtvis kom det nya influenser till folket i bygderna som kunde tas upp i spelmännens och dansarnas reportoarer. Samma gällde för ceremonier och ritualer och inom områden som t.ex. hantverk, klädesskick och jordbruk. Traditioner i förändring och utveckling skedde över tid och förankrades lokalt. Det var gruppen, det sociala nätverket, som förvaldade och gjorde detta till sitt eget uttryck eller praxis.

Ett förändrat samhälle förändrar traseringsformen

När samhällets förändrades, förändrades också traseringsformer för den folkliga kulturen. Vi läste om "räddningsaktionerna" i artikel nr. 2, där de gamla musikformerna skulle räddas till eftervärlden genom spelmanstävlingar och notuppteckningar. Spelmanstävlingarna från 1906 och Riksspelmansstämman 1910 blev senare de Zornmärkesuppspelningar som började 1933. Det var "Svenska Ungdomsringen för bygdekultur" som arrangerade detta.

Så kom fenomenet spelmanslag till. Det var dalakarlar som bodde i storstaden som bildade "Dalaföreningens spelmanslag" som startades 1939 i Stockholm. Under 1940 talet bildades fler spelmanslag, i första hand i Dalarna, men från 1950 talet började den stora tillväxten av spelmanslag, då var det övriga Sveriges tur. Det som bl.a. kännetecknade dessa lag var att de spelade och tog vara på den lokala musiken.

Bevarandefaktoren och musiken som lokal, kulturell tradition var viktig.

LP-inspelningar av folkmusik, jazz, pop Så kom "Jazz på svenska" med Jan Johansson på piano och Georg Riedel på bas 1964 (inspelad 1962-64). I slutet av 1960 talet kom organisten Merit Hemmingsson med sina popaktiga arr. och tolkningar av svensk folkmusik. Hon hade med sig spelmän som Pers Hans, Björn Ståbi och Kalle Almlöf. LP-skivan "Trollskog" kom ut 1972 och skivan blev en viktig inspiration till det som var i gång i samhället på den tiden, nämligen Flower Power och Gröna vågen.

Spelmansstämmorna förändras

Många spelmansstämmor förändrades under 1970-talet från att vara mötesplatser för spelmanslag och kanske folkdanslag i dräkt till miniatyrutgåvor av Woodstock-festivalen som startades i USA 1969. Många "grönåvågar" (en slags människor) började spela fiol och nyckelharpa och invaderade spelmansstämmorna utan dräkt och i regel utan spelmanslagens traditioner och form. Det var "naturligt" att spela fiol och nyckelharpa ute i naturen och det var en musik för alla. Alla kunde vara med och spela och ingen av dom 3 kriterierna som nämnts behövdes för det regellösa och härliga livet på spelmansstämmorna.

Bingsjö, Ransäter och Delsbostämman och många andra stämmor är fortfarande i dag levande exempel på denna blandning av folk som uppsöker stämmorna. Gröna vågens protestaspekt är det kanske inte så mycket kvar av. En del av dom som började spela folkmusik på den här tiden och reste på spelmansstämmor sökte efter rötter och blev viktiga sökare efter det gamla och "oupptäckta" muskarvet. Man sökte sig till arkiv och fann gamla inspelningar och man började leta bland gamla utgivna notskrifter och utgivet material. Spelmansrörelsens muskarv och form var inte alltid så intressant för dessa skattsökare. Man var intresserad av det som var ännu mer genuint, äkta och gammalt. Flera av dess "ex. Grönåvågar" är idag högt respekterade traditionsbärare av folkmusikarvet.

Institutionaliseringen och folkmusik-utbildningarna

I slutet av 1970-talet började folkmusik-utbildningarna att växa fram på folkhögskolor och högskolor. Hit sökte sig studenter från hela landet, också utländska studenter. Parallellt med detta växte det fram en rik flora av helkurser och sommarkurser där olika spelmän var lärare. Kurserna, utbildningarna och spelmansstämmorna gav många nya influenser till dåtidens yngre och äldre spelmän som inte behövde ha någon bakgrund eller fundament i de 3 kriterierna som utgör folkmusikbegreppets definition. Den institutionaliserade fok-

musiken och dess utövare kunde existera och fungera utan en lokal tradition, utan den traditionella kontrollgruppen och en funktion i sitt närmiljö.

Man kunde också gå på kurs, utbildning och uppsöka stämmor med en väl förankrad speltradition. Så såg också verkligheten ut och i denna kulturella smältedigel möttes det traditionella, det nationella, det internationella och det institutionella.

Musikskolor

Med folkmusikutbildade pedagoger kom också musikskolornas (senare kulturskolornas) möjlighet att anställa bl.a. fiollärare som lärde ut låtspel och bildade folkmusikensembler. Rent klassiskt utbildade pedagoger hoppade också på den nymoderna vågen med låtspel i musikskolan. Många var de musikskolor där det spelades "Gånglåt från Äppelbo" i 3-stämmig sats.

Som vi ser av denna skissering av folkmusikens historiska vandring är det många faktorer som gjort att folkmusiken har överlevt och vuxit sig stark, men också förändrats och ersatt och satt den lokala traditionsbäraren på sidolinjen. Nu är det ju inte så svartvitt som detta eftersom lokala speltraditioner levtt obrutna vid sidan av denna enorma samhällsförändring på många håll i landet.

Västergötland och västgötsk folk-musik i dag

Om vi ser på Västergötland och det många kallar västgötamusiken eller folkmusiken i Västergötland - hur ser det ut i dag? Hur har folkmusiken och dess utövare tacklat den utveckling denna artikel beskriver? Hur har traditionen och traditionsbärarna klarat att bevara, utveckla och använda sin musik, sitt kulturarv, genom 1900-talet och in i vår tid?

Finns det något som kan definieras som västgötsk folkmusik? Eller är begreppet för stort? Kan en musiktradition definieras från ett geografiskt namn som heter Västergötland eller bör man "koka ned det" till en mer lokal definition?

Med denna 3-stepsartikel som bakgrund tycker jag det hade varit intressant att höra Västgötaspelmannens läsare bidra med synpunkter på frågorna jag ställer och på artikelns innehåll.

Billy Lätt

Västgötaspelman

Redaktionens kommentar:

Till Nr 4 av VS skulle det vara intressant att få kommentarer, synpunkter och en fortsatt diskussion kring temat i Billys artiklar.

Vem vet, kanske blir det en ny artikelserie? Vi erbjuder inte omedelbart samma utrymme men ser gärna insända artiklar i ämnet.

Ornungastämman 2016

Spelmansstämman började i Snickarbo och slutade i kyrkan

Förfärdeåret i rad har Spelmansstämman gått av stapeln i Ornunga. Musik har det funnits på olika ställen. På fredagseftermiddagen var det duon Vågspel som består av Alice Klint och Kristin Kennemark som rivstartade i Simonsgårdens Snickarbod. Det blev buskspel på hembydsgården, och

midnattskonsert i Ornunga gamla kyrka av gruppen Oleman. Låtkurs med Billy Lätt, lunchkonsert med Västra Lätverkstaden, kurs i polskedans, familjeföreställning med piraterna "Styrman Silver och kapten Guld" alias Christer Grandin och Sabina Henriksson, kyrkkonsert med Göran Premberg, konsert på Stommens loge med ett 70-tal ungdomar som förband av elever

från Sjövikskursen och Hallandskursen. Konsert med Anna Lindblad Trio. Med mera.

När man tänker på en spelmansstämma, tänker man sig några soliga dagar med mycket musik från olika håll i grannskapet. Så har det varit i Ornunga tre år i rad, men i år tittade bara solen fram då och då och dessemellan kom det en regnskur. Jag fick en pratstund med Ornungastämmans förgrundsfigurer Jenny Gustafsson och Sabina Henriksson. De lärde mig ett och annat nyttigt. Jenny talade om att det finns inget dåligt väder, men det kan finnas dåliga låtar, men de finns inte här.

Hyllningskonsert

Tänk om Johan Albert i Nordgården kunnat ana när han gick runt bordet och spelade på sin fiol eller när han satt på bänken utanför stugan och spelade, att om cirka åttio år kommer det att vara spelmansstämmor i socknen och mina låtar är anledningen till att stämmorna finns här. Inte kunde han

heller drömma om att det skulle ordnas en hyllningskonsert i Ornunga kyrka till hans ära. Ingen annan i socknen anade heller att Johan Albert Pettersson var ett musikaliskt geni.

Årets Spelmansstämma avslutades med en hyllningskonsert där publiken lotsades genom Ornungamusiken av riksspelman Anders Gunnarsson. Till sin hjälp hade han ett tiotal musiker som i olika konstellationer tolkade de flesta av de tolv låtar som är nedtecknade efter Johan Albert Pettersson, men han är egentligen bara en kanal. En av hans stora förebilder var Johannes Öst från Asklanda, men det fanns fler spelmän i bygden som fört traditionsmusiken vidare, men det är hos Johan Albert nedteckningarna gjorts.

Ornungastämman är ett samarrangemang mellan Svältornas Fornminnesförening, Västergötlands Spelmansförbund, Föreningen TRAD och ABF Västra Götaland. En arbetsgrupp är i gång hela året men i konsertveckan är det omkring 30 personer som jobbar helt ideellt för att allt skall gå i lås. Och nu ser man fram mot Ornungastämman 2017.

Varmt tack till Leif Brunnegård, ansvarig för Svältornas fornminnesförenings årskrift som står för stommen i denna artikel, och med vilkens tillstånd jag av utrymmesskal kraftigt fått redigera och göra något tillägg i texten.

Michael Eriksson

Ny hedersmedlem!

Axevalla Folkdanslag cirka 1955. Till vänster John Ericsson (Karl-Eriks far) i mitten Karl-Erik och bredvid hans syster Inga.
Till böger: Hugo Falk

På Västergötlands spelmansförbunds årsmöte i Ulricehamn den 27/2 2016.

Karl-Erik Ericsson, spelman och mannen bakom Mariestads musikarkiv Cantus Durus, tilldelades medalj och blev hedersmedlem i Västergötlands Spelmansförbund. Musik har alltid funnits hans liv. Född i Onslunda socken på Österlen (1940) och med en far som var spelman föll det sig naturligt att även Karl-Erik började spela. Först piano men senare blev klarinetten hans instrument.

Som musiker har Karl-Erik varit aktiv i både Bohuslän och Västergötlands Spelmansförbund. Under åren 1989 till 2002 var Karl-Erik sekreterare i förbundet. Familjen Ericsson flyttade till Härlingstorp, Norra Vings församling 1951 och då kom Karl-Erik för första gången i kontakt med spelmansförbundet. Han har varit med i Uddevalla och Katrinefors musikkårer samt

dragspelklubben i Mariestad.

Karl-Erik grundade sitt musikarkiv när han bodde i Romelanda utanför Kungälv, men intresset föddes egentligen när han var musikvolontär på P4 i Skövde. Han reagerade på att det slängdes så enormt mycket noter och annat musik material.

Idag har Mariestads musikarkiv Cantus Durus Sveriges största enskilda samling och är känt över hela Sverige.

Den 17 juni 2015 fick Karl-Erik Skaraborgsstipendiet från Västra Götalands Regionens kulturnämnd på 30 000 kronor. Belönad för sina insatser för kulturarvet. Ett ord som livsgärning känns nästan alltför lättviktigt när vi bugar oss inför Karl-Eriks omätbara insats för Skaraborg och resten av landet.

Text: Agneta Ericsson (gift med KE Ericsson)
och kompletteringar av Anders Brissman.

Anrika Borås Spelmanslag bjöd in till Mästarmöte vid årets Spelmansstämma i Ramnaparken.

Inför årets stämma, som ägde rum 27:e augusti, berättade lagets sekreterare Anita Widell för mej lite om lagets historia, som sträcker sig ända bakåt till 1959 då det startades av Torsten Edlund och några andra fiolspelmän. I början var de mest fiol som spelades, men på 70-talet blev det en "byggbom" av nyckelharpor då en av medlemmarna, Ulf Lindén i Hillared hade en verkstad och flera började bygga harpor. Det har senare inte blivit så mycket nyrekrytering vad gäller fiolspelmän, utan man har haft mer kurser för nyckelharpor. I Borås finns nu sedan ett år ytterligare ett spelmanslag (se annan artikel i VS) och Anita räknar med att det kommer bli ett bra tillskott och man planerar samverka sina verksamheter på olika sätt.

Boråslaget har sedan tidigt varit inriktat mot dansen berättar Anita. Det har alltid varit viktigt dels att bevara de gamla danstraditionerna och sårarterna, och att lära ut ett dansant spelsätt.

2012 anordnade laget riksspelmansstämman i Borås. Nu i höst kör man igång verksamheten som vanligt med dansutlärn timer och låtutlärn timer. Alltid på söndag eftermiddagar. Interesserade kan ta kontakt med Anita. Se kontaktspalten.

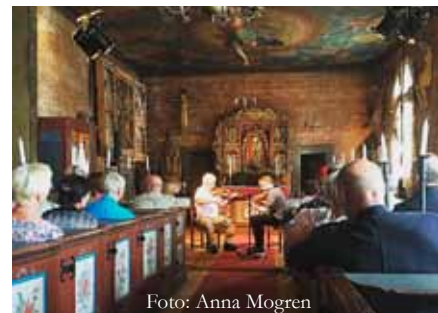

Foto: Anna Mogren

Ute skiner solen så man svettas, och det känns som sommarens absolut sista andetag... Inne i museeverkstaden är det trångt då över 60 spelmän övar upp inför marschen till allspelet. Vid årets spelmansstämma bjöd Boråslaget på ett fantastiskt Mästarmöte mellan Pers Hans Olsson Östbjörka Dalarna, och Hans Kennemark Sandhem Västergötland. Som extra lök på laxen deltog även Pers Hans son Alexander i några låtar. Kyrkan var nästan smockfull då vi fick höra både solospel och härligt samspel av både egna låtar som låtar efter spelmän från bådas hemtrakter. Jag frågade Anita hur man tänkte när man bokade mästarna. "Jo vi tänkte boka Olof Kennemark och Alexander Olsson som numera ofta spelar ihop, men de var upptagna. Då sa någon, skall vi inte fråga papporna, och det gjorde vi och de nappade direkt". Hur svårt kan det va...

Michael Eriksson

Lyckad stämma i Odensåker

Årets stämma i Odensåker blev en trevlig kväll med mycket musik. Vid konserten i kyrkan spelade Vittra alltså Anna Dahlgren Johansson, Åsa Björkman och Karin Sjöberg. De bjöd på ett stämningsfullt och vackert program, med mycket sång i snygga arrangemang. Sedan hängde flera spelmän på i marschen från kyrkan till Logården. Där var det full fart med spel i var vrå och dans på den lövade logen. Vi summerar ännu en fin kväll med spelmansmusik i Odensåker.

Helena Ambertsson

Hemgårdens Spelmanslag

Foto: Michael Eriksson

För ett år sedan startade Janne Blom Hemgårdens Spelmanslag i Borås. Under första året har man spelat fiol, men nu öppnas laget även för andra instrument.

Janne, vilken är ”din” musik? ”Under min uppväxt tillbringade jag somrarna i Nedre Gårdsjö, nära Rättvik. Jag minns att jag som 5-åring hörde Östbjörkaspelmännen Pål Olle och Pers Erik och blev bergtagen. Min musikutbildning började vid konservatoriet i Falun. På den tiden fanns ingen folkmusikutbildning men i Falun spelades även folkmusik. Med tiden blev jag violinpedagog men har även en bredd eftersom jag studerat dirigering, ensembleledning mm. Jag gillar all slags musik – om den är bra!”

Varför startar man ett nytt spelmanslag? ”Jag gjorde ett långt uppehåll som musiklärare och under den tiden har jag saknat musiken och mest av allt folkmusiken. Jag saknade också engagemanget som lärare. Hemgården är en fin miljö centralt i Borås och vi har fått ett mycket positivt bemötande där.

Jag började med att locka dem som en gång spelat fiol och längtar efter att spela igen. Det gäng som kom har samtliga lärt sig spela efter noter, och blev ganska förskräckta när jag sa att jag kommer att lära ut på gehör. Men de gick med på att försöka på villkor att alla hela tiden hänger med. De spelar även in musiken, och efter varje lektion får de med sig noter hem. Efter ett år lär sig alla och spelar på gehör.

Jag vill bidra till att spelmansmusik under olika former, exempelvis till dans, vidgas till något som Svensson tycker om. Om inte spelmansmusiken sprider sig utanför de ringar på vattnet som finns idag kommer den att dö ut.”

Vad är spelmanslagets inriktning? ”Jag väljer sånt jag tycker är fint och som är pedagogiskt bra så att det inte blir för mycket svårigheter på en gång. På ett pass behöver

man förstå med kroppen hur man ska spela. Rörelsemönstret ska kännas naturligt och fiolen ska kännas som en kroppsdel.”

Vilken roll har musiken från Västergötland? ”För mig ligger musiken från Siljansbygden närmast hjärtat, men det finns underbart vackra, sköna, svängiga Västgötalåtar. Det är viktigt att medlemmarna i Hemgårdens spelmanslag kan spela de låtar som är vanliga här. Jag lär ut dem på mitt sätt och sedan får folk hantera det efter bästa förmåga. Min utgångspunkt är att vi respektfullt tar oss an äldre spelmäns musik då vi kan säga: den är så bra den här musiken så den kan vi göra om på vårt sätt.”

Ni kommer även att anordna dans i höst, där alla är inbjudna. ”Ett tillfälle är planerat och sedan får vi se hur det går. Vi kommer även att samarbeta med Borås Spelmanslag på så sätt att de två lagen är välkomna på varandras träffar och vi ska hjälpas åt med en gemensam repertoar.”

Har du fler planer på gång? ”I höst ska jag försöka få igång en grupp med barn 5-6 år. Fiolundervisning med mycket inslag av spelmansmusik, för den är så drivande och den är så bra även om man vill fortsätta med någon annan musikstil senare i livet. Att arbeta med barn är något av det roligaste jag har gjort.”

Marie Rönnbäck

Olof Kennemark blev årets Päckos Gustaf-stipendiat!

Olof får stipendiet ”för hans målmedvetenhet och utpräglade musikaliska vilja och nyfikenhet, för hans virtuosa och passionerade spel”.

Stipendiet från Leksands Sparbank, består av att förvalta Päckos Gustafs fiol under ett år samt en stipendiesumma på 10.000 kronor.

Utdelningen ägde rum på årets spelmansstämma i Bingsjö där Olof gav en solokonsert.

Päckos Gustav från Bingsjö skulle i år fyllt 100 år och var under sin levnad en förgrundsgestalt för svensk folkmusik under det sena 1900-talet.

Olof Kennemark är född 1994 och börjar i höst sitt tredje år på Kungliga Musikhögskolan i Stockholm. Han turnerar flitigt med en rad olika konstellationer runt om i Norden.

Hans Kennemark

Olof Kennemark vid stipendientdelningen, spelandes låtar efter Carl Aron Hakberg, Falköping. (privat bild)

2016-års Zornmärkesuppspelningar!

Västgötaspelmannen ber att få gratulera!

Vid årets Rikspelsmansstämma i Mora har 2 av förbundets medlemmar erhållit Zorns utmärkelser. Dels Torbjörn Olofsson från Lerum som fått bronsmärket, dels till Julia

Frölich från Skene som nu 16 år gammal tilldelats diplom före bronsmärket för "löftesrikt låtspel på fiol". VS riktar en stort grattis till dem båda. I detta nummer kommer vi nu ge en närmare presentation av Torbjörn Olofsson och i nästa nummer av VS följer en intervju med Julia Frölich.

Jag ringer till Torbjörn och gratulerar till utmärkelsen Brons, "för skickligt spel av låtar på tvåradigt durspel". Torbjörn är nu 67 år och har aldrig spelat upp för någon utmärkelse tidigare. Han berättar glatt att "Jag har aldrig tänkt på det tidigare, men jag fick min första inspiration åt det hållet förra året av Inge Henriksson i Viskompaniet, så jag tänkte... varför inte!"

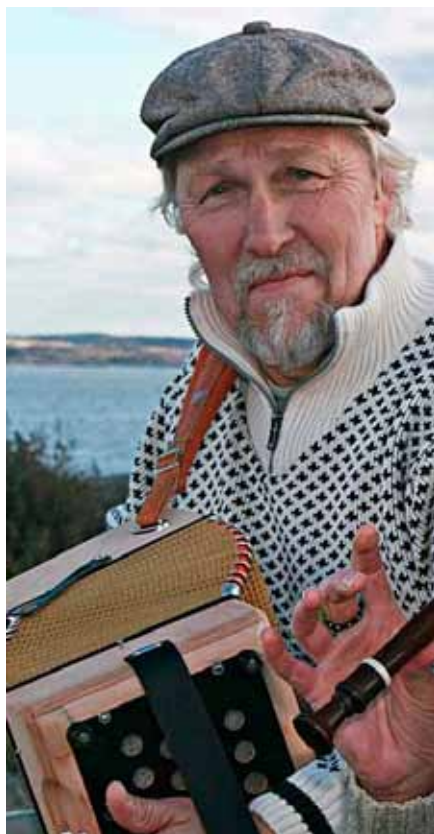
Vilka låtar spelade du?

"Jag spelade västgötalåtar. Först en vals från Sibbajorden efter Skräddarn August Johansson (1828-1921) i Bergum, där jag tidigare bott. Låtarna finns samlade i Bergumsamlingen. Därefter spelade jag Thor Allans polka, en låt som går ganska mycket nu, bl a spelad av Sven Ingvar Heij, Pelle o Inger Johansson i Alingsås, Pers Nils mfl. Troligen kommer den ursprungligen efter spelmannen Per Karlson (se bl a VS 4-15 sid 5). Den tredje låten var en fläckpolska efter Skräddarn. Efter det ville de höra en låt till, "skjut från höften" sa de, och då spelade jag en hambo efter Nils i Skogstorp, Prästens hambo. Inga ekvilibristiska låtar utan sådana som jag spelat i flera år. Jag hade gjort lite förundersökningar och förstätt att man inte ska välja något svårt egentligen utan det man kan, bara lite mer finslipat.

Hur upplevde du uppspelningen?

"Det var ju nervöst, man anmälde sig, och fick sedan ett rum där man kunde träna. Efter lite förseningar så blev man inledd till juryn. Jag kan tänka mig att det är samma nervositet som dom känner som sjunger upp inför Idoljuryn på TV. Inga kameror, men mikrofoner, eftersom svenska visarkivet spelar in allt. Då jag har lyssnat på inspelningarna senare har jag kommit på att där och där skulle jag kanske spelat annorlunda. ... De tyckte att fläckpolskan var särskilt fräck och bra vilket var extra kul då det är så typiskt västgötskt." Du verkar röra dej kring väldigt genuint material, vilket man verkar vilja från Zornjuryn?

"Ja, man skall försöka spela så traditionsrikt som möjligt tror jag. Och extra kul att det är delvis material som inte utgivits tidigare. Första gången jag kom i kontakt med

materialet var då jag träffade Rune Thorvald, en klarinettspelar från Olofstorp. Senare presenterade jag materialet för Pers Nils Johansson och han tyckte det var som en pollett ramlade ner, med just en klarinettspelman från Bergumstrakten blev pusslet nästan färdiglagt. Skräddarns pappa Johannes Larsson (1812-1890) spelade klarinett men fick problem med tänderna så han började spela fiol istället, då är vi i mitten av 1800-talet."

Vad betyder denna utmärkelse för dej?

"Jättemycket" berättar Torbjörn. "Jag ser det som början på en ny resa. Det har blivit som ett bra mål. Jag kommer inte ge mej med bronset säger han och skrattar. Nu har man ju blivit sporrerad att gå vidare. Man lyfter sej en nivå. Känner stolthet. I juryn sitter ju flera av de mest meriterade folkmusikerna i Sverige, även om ingen denna gång var durspelare.

Har du fått några andra utmärkelser?

"Nej, och inte ens försökt. Lite kredd visserligen som kursledare på durspel under många år, men inte något annat. Jag har inte varit motiverad för det tidigare. Nu när jag fick denna utmärkelsen så känns det som jag vill lägga ner mer jobb på att ta reda på vem skräddarn var. Jag har en lista där det finns nedtecknat vilka bröllop och begravningar han har spelat på. Cirka 150 st. Det står ganska mycket i en bok om Bergumsbygden som Rune Thorvald i Olofstorp har skrivit. August Johansson var skräddare och kommunalpolitiker i Bergums socken. Skräddarn är ifrån stället Sibbajorden. Jag har pratat med bl a Pers Nils om att vi kanske borde spela in det

vi har på papperen och kanske ta in andra spelmän för att göra något av detta. Bok eller en skiva... Det kanske även finns fonografrullar? Jag känner också att jag vill försöka föra durspelstradition vidare. Det är lite dåligt med återväxten på durspel"

Hur länge har du spelat undrar jag till sist?

"Vi började först med dans jag och min fru Anni, och jag spelade gitarr. Sedan börjande jag med munspel och från slutet av 70-talet började jag med durspelet. Det har blivit 35 år nu. Det som bidrar mycket nu är att jag är pensionär, så nu har jag tid att träna mer. Det har blivit ett riktigt lyft."

Lycka till i fortsättningen önskar jag!

Michael Eriksson

Spel- och dansträff i Böja

Foto: Ola Wirtberg

En augustilördag bjöd Norra Billings Hembygdsförening, tillsammans med ett par lokala spelmän, in till spel och dansträff i Björkandersgården, Böja.

Det var första gången som ett sådant arrangemang hölls i hembygdsgården och det var spänd förväntan inför träffen, skulle det komma någon?

Träffen började klockan tre på lördags-eftermiddagen, redan halv tre anlände de första besökarna som undrade var kaffet var någonstans. Sedan strömmade folk in under eftermiddagen, sammantaget ett sjuttiofem personer varav ett tjugotal spelmän och ett tiotal dansare resten var folk från bygden som kom för att fika, umgås och njuta av musiken. Ett resultat som var över förväntan.

Foto: Ola Wirtberg

En fin spelträff med god stämning och trevliga människor. Spelet och dansen höll på från klockan tre till midnatt! Klockan tio minuter över midnatt läste jag dörrarna och åkte glad och nöjd hem. Denna träff kommer med säkerhet att återkomma.

Ola Wirtberg

Ordf. Norra Billings Hembygdsförening

För tolfte året bjuder Västergötlands Spelmansförbund, Vara Folkhögskola och ABF Västra Götaland in till spel- och danskurser på

Vara Folkhögskola 11 – 12 februari 2017

Låtkurser hålls på fiol, durspel, blåsinstrument, nyckelharpa och visa/sång. På programmet finns också en danskurs och en kurs för barn. För dig som inte spelat så mycket och känner dig osäker finns halvfartsgrupper på fiol, nyckelharpa och durspel där utläringen sker i långsammare takt. All utläring sker på gehör. Ta därför med inspelningsutrustning. Låtarna vi lär ut kommer företrädesvis från Västergötland men kursledarnas olika bakgrund kommer naturligtvis också att avspeglats i låtvalet.

Nytt för i år är att vi bjuder in årets Sjövikare (ungdomar från 12 år och uppåt som gick Sjövikskursen 2016) till en vinterträff på fredagskvällen. Grundtanken är naturligtvis att de ska delta i våra ordinarie kurser på lördag och söndag men att de träffas för en extra duvning på fredagskvällen tillsammans med Hans K och Jenny G.

Vi fortsätter att engagera två lärare till fiol/halvfart samt tre lärare till nyckelharpa, ett behov vi såg på 2015 års kurs och genomförde på 2016 års kurs. På danskursen kommer man huvudsakligen att lära ut danser från Västergötland och Östergötland men också danser från andra håll, t.ex. Dalarna och Värmland. På barnkursen kommer Edo Bumba och Clement Dicksson att ta med barnen på en upptäcktsresa med (afrikanska) sånger, ramsor och spännande berättelser. Ta gärna med eget instrument barnet kan spela på. 5-6 åringar är välkomna tillsammans med föräldrar. Barn från 7 år och uppåt kan vara med på egen hand. Förälder eller annan ansvarig vuxen skall finnas på plats utanför lektionstid. Obs! Antalet är begränsat till max 20 barn. Först till kvarn...

Lördagskvällens kulturinslag (underhållning) blir efter middagen, vid kaffet. Årets kulturinslag är "in the making" dvs inte klart ännu.

Vi och ABF har lagt ut vissa krokar men har ännu inte fått några definitiva besked.

Program

Fredag 10/2

18:00 - 18:30 Kvällsmat, enbart för "Sjövikarna"
18.30 - 21.00 Vinterträff för "Sjövikare" med Hans K och Jenny G

Lördag 11/2

08:00 - 09:00 Frukost för fredagsgäster
09:00 - 09:30 Välkomstkaffe, uthämtning av rumsnycklar,
09:30 - 10:00 Gemensam samling med information.
10:00 - 12:00 Kurs.
12:00 - 13:00 Lunch.
13:00 - 17:00 Kurs (med avbrott för kaffe)
18:00 Kvällsmat med efterföljande kulturinslag
20:00 Fritt spel och dans till spellista

Söndag 12/2

08:00 - 09:00 Frukost.
09:00 - 12:30 Kurs
12:30 - 13:30 Lunch.
13:30 - 15:00 Kurs.
15:00 - 16:00 Kursavslutning med kaffe och allspel.

Observera att lunchtiderna kommer att variera vilket beror på att vi är så många så alla kan inte äta samtidigt i matsalen utan vi får äta i omgångar. Samt att övriga tider, inkl. frukost, också kan komma att ändras. Vi anslår aktuella tider på skolan.

Forts.sid 10

Anmälningssblankett för kurs på Vara folkhögskola 11-12 februari 2017

Jag anmäler mig till kurs enligt nedan:

Fiol snabb	☐	Fiol normal	☐	Fiol halvfart	☐
Durspel	☐	Durspel halvfart	☐	Viskurs	☐
Nyckelharpa	☐	Nyckelharpa halvfart	☐	Blåsarkurs	☐
Kurs för barn	☐	ev. instrument _____		Dans	☐

Personnummer: ååmmdd-nnnn

Namn:

Adress:

Postnummer **Ort:** **Telefon:**

Ledare:

Fiol: Hans Kennemark, Jenny Gustafsson,
Anna Lindblad, Olof Kennemark
Fiol halvfart: Anna Dahlgren och Jan Blom
Durspel: Per-Axel Karlsson, Christina Lundqvist
Durspel halvfart: Lars Persgren
Blåsinstrument: Pers Nils Johansson
Nyckelharpa: Anna-Kristina Widell, Einar Zethelius,
+ ej klar ledare
Visa: Kristin Svensson
Dans: David Strömvall och David Eriksson
Kurs för barn: Edo Bumba och Clement Dicksson

Ledarna på fiol, durspel och nyckelharpa kommer att växla mellan de olika grupperna.

Folkhögskolan ligger cirka 10 minuters promenad från järnvägsstationen. Observera att antalet logiplatser på skolan är begränsat!

Därför kommer deltagare även att få bo på Hotel Grepén och andra login. Vi vet att alla inte uppskattar detta men annars får vi begränsa antalet deltagare på kurserna kraftigt vilket vi tycker är ett betydligt sämre alternativ. **Vi ber er därför ha förståelse om ni blir placerade utanför skolan!**

Du som önskar bo utanför skolan får gärna meddela det till oss. Nycklar hämtas ut på skolan där representanter för folkhögskolan/spelmansförbundet finns på plats. Vi är tacksamma om du vid din anmälan anger beräknad ankomsttid samt färdstätt. (dvs om du behöver hjälp med transporten till ev. externt logi)

Kursavgiften 1150 kr inkluderar mat och lektioner. För barn och ungdomar upp till 18 år är kursavgiften 550 kr oavsett kurs. Kostnad för logi tillkommer enligt önskemål. Du kan beställa logi redan från fredag kväll. Vill du dessutom ha kvällsmat på fredagen kl. 18.00 tillkommer 70 kr. Inkvartering sker i tvåbäddsrums alt. masslogi. Fyll i dina önskemål på anmälningsblanketten. Husvagn/husbil kan parkeras på skolans område.

OBS! Flerbäddsfamiljerum kan numera endast bokas av barnfamiljer.

Priser för logi är inkl. frukost **per person och natt** enligt nedan.

Dubbelrum 500 kr (Sänglinne och handduk ingår)

Familjerum 340 kr (Sänglinne och handduk ingår)

Masslogi 90 kr (Sänglinne och handduk ingår INTE men madrass, täcke och kudde finns att låna)

Frukost för husbils-/husvagnsgäster 50: - per dygn

Ange önskemål om rumskamrat på anmälan samt ev. matallergier eller specialkost.

Vi ber er respektera att all alkoholförtäring är förbjuden i skolans gemensamma lokaler.

Antalet platser är begränsade så först till kvarn gäller. Anmälan är bindande och skall ske på **dinkurs.se/vara2017**.

Undantagsvis kan vi emot skriftlig anmälan till VSF c/o Anders Brissman Västra Långgatan 93 B 543 33 Tibro, men vi förordar digital anmälan via länken ovan. Vid elektronisk anmälan kommer det en bekräftelse per e-post tillbaka till dig.

Räkning för mat och logi skickas ut, **efter att anmälningstiden har gått ut.**

Vi skickar **inte** ut något innan vi fått bekräftelse från skolan att mat och logi är ordnat.

Sista anmälningsdag: söndagen 4 december 2016. Alla anmälningar efter detta datum sätts på kölista.

Se vår hemsida **www.vsf.nu** för eventuella ändringar i programmet.

Där hittar du också allspelslåtarna i ett behändigt pdf-häfte, att skriva ut.

Varmt välkommen till en härlig spelhelg på Vara folkhögskola!
önskar kursarrangörerna

Kost och logi:

Dubbelrum
 Familjerum (end. barnfam.)
 Masslogi
 Egen husvagn/husbil,
 Extra kvällsmat fredag
 Önskar ej logi

natt fre/lör
☐
☐
☐
☐
☐
☐
natt lör/sön
☐
☐
☐
☐

Övriga önskemål: vill dela rum med, specialkost, etc. _____

Anmälan skickas till: Västergötlands Spelmansförbund
 c/o Anders Brissman
 Västra Långgatan 93 B 543 33 Tibro

Välkomna till en härlig spelhelg! önskar kursarrangörerna

Majstämman i Mariestad

När novembermörkret är som tätast bjuder vi in till en tredagars spelmansstämma i Mariestad. Mitt i Gamla staden står det anrika Bertha Petterssons hus och väntar på att få slå upp portarna för sång-, dans- och spelsugna. Maj-stämman har vi kallat den stämma vi håller för att uppmärksamma alla spelmanshustrur i allmänhet och Maj Torborg Löfgren i synnerhet. Hon var gift med riksspelmannen Nils Löfgren (Zornmärket i guld). Båda från Västergötland.

Stämman leds av koreograf Jenny Franke och Rikspelman Per Runberg. De blev tillfrågade om att hålla en danskurs i Bertha Petterssons hus, men när de hade gått igenom huset från gatuplan till vindskontor ökade huset **SPELMANSSTÄMMA!** Stämman anordnas i samarbete med Västergötlands spelmansförbund och ABF Västra Götaland med stöd från Mariestads kommun.

Stämmans program ser ut så här:

Fredag 11/11: Spel- och danskväll.

Lördag 12/11: Låtkurs med Anna Dahlgren, västgötalåtar, Danskurs med Jenny Franke & Per Runberg, Viskurs med den kära Mariestadsbon Sven-Ingvar Heij tillsammans med Anders Schönborg.

Detta följs av gratis spel- och visstugor på tidiga lördagkvällen.

Senare på kvällen blir det dans och konserter.

Söndag 13/11: Spelmansstämma med allspel, uppspel och konsert, samt buskspel och dans i hela huset.

I huset kommer ett soppkafé att finnas och enkel masslogi. Det finns också hotell och vandrarhem i närheten.

Håll utkik efter ytterligare information eller kom på planeringsdagen den 1 oktober i Bertha Petterssons hus, Start kl 10.30 Varmt **Välkomna!**

Info: Jenny Franke dansadingava@hotmail.com
Fb-sidan: Hemmastämma

Per o Jenny

Jenny är Nils Löfgrens dotterdotter, är dansare, danspedagog och koreograf som har dansat de flesta stilar. Balett, jazzdans, modern dans och stepp. Hon leder dansklasser med deltagare i alla åldrar för Scenkonst Sörmland, Kulturama i Stockholm och Landstinget i Dalarna bland andra. Hon undervisar också på stämmor och folkdansintroduktioner och producerar och koreograferar dansföreställningar. Per behärskar många olika traditioner, men den han behärskar mest är den efter Hjort-Anders som han har lärt sig direkt främst av Ole Hjorth, men även av spelmän som Pärkos Gustaf, Pahl Olle och Nils Agenmark. Vid sidan om fiolen behärskar han många andra instrument, bland annat tagelharpa, mungiga och kohorn.

1 oktober Planeringsträff för Majstämman i Mariestad. Kl 10.30 – 16.00

Välkomna på spelmans-/dans och planeringsträff i Bertha Petterssons hus Mariestad. Start kl 10.30 med förmidagsfika.

Ta med instrument, danskor och kom!

Info: Jenny Franke dansadingava@hotmail.com

Jenny Franke

Fallstråk, fingerfärdighet och gulasch!

Teknikkurs för hungriga spelmän
15-16 oktober, Gräfsnäsgråden,
Göteborg

Jenny Gustafsson och Billy Lätt har i flera år haft fiol & stråktekniska kurser. Kurserna vänder sig till personer som spelat fiol i en del år, men som känner att den tekniska kunskapen på instrumentet kunde vara bättre. Helgen ramar in kulinariskt av Anders Gunnarsson som i år ger sig i kast med det ungerska köket.

Pris (inkl mat): 1500 kr
Anmälan: jennyelis@hotmail.com
Info: VSFs hemsida eller Facebook
”Teknikkurs för hungriga spelmän 2016”

Danskurs & Danskväll i Borås

Lördag 1 oktober kl. 14.00 Hemgården i Borås

Inträde för kurs och danskväll 100 kr (medlem i Hemgården 50 kr)

Danskurs

danspedagog David Strömwall

14.00 - 15.00 Schottis, 15.30 - 16.30 Polska.

(I pausen kan du köpa fika)

Middagsuppehåll 16.30 - 18.00

Danskväll

18.00 - 22.00 ”Kalvdans” och

Hemgårdens spelmanslag spelar upp till dans.

(andra grupper välkomna sätta upp sig på spellista)

Boka biljett på Hemgården:

033-41 60 44, info@hemgarden.nu

Begränsat antal platser, först till kvarn!

Hjärtligt Välkomna !

Nya medlemmar i förbundet

Namn	Ort
Victoria Almhagen	Partille
Elvira Berglund	Alingsås
Tyra Börjesson	Asperö
Emma Cervin	Göteborg
Manda Djurovic	Göteborg
Annie Engvall	Hjo
Oliver Fransson Lee	Älvängen
Moa Gren	Alingsås
Olivia Gren	Landvetter
Loke Hjelmström	Skövde
Margit Häggglund	Älgårås
Olle Lapidus	Sävedalen
Ester Lasson	Göteborg
Geogina Mennell	Sävedalen
Alice Nordqvist	Kungsbacka
Evangeline Olsson	Hunnebostrand
Beata Oscarsson	Lidköping
Marcus Robertsson	Kungälv
Alice Rydström	Sävedalen
Simon Söderqvist	Stigtomta
Pella Wig	Falköping

Kalendarium

30 september

Anders Löfberg & Pelle Björnlert,
Folkmusikkaféet Allégården

1 oktober

Danskurs & Danskväll, Hemgården i Borås.
Info: 033-41 60 44, info@hemgarden.nu

1 oktober

Planeringsträff för Majstämman i Marie-
stad. Kl 10.30-16.00. Se separat artikel.
Info: Jenny Franke dansadingava@hotmail.com

14 oktober

Spelmansstämma på Folkmusikkaféet
Allégården start kl 18.30.

14 - 15 oktober

Teknikkurs för hungriga spelmän, en fiol
& stråkteknikkurs på Gräfsnäsgården i
Göteborg. Anmälan till Jenny Gustafsson:
jennyelis@hotmail.com tel 0733 770368.
Se separat annons i denna tidning

21 oktober

Jenny Elisabeth Gustafsson & Hans
Kennemark, Folkmusikkaféet Allégården

25 oktober

Presstop i Västgötaspelmanen

28 oktober

Göteborgs musikhögskolas studenter,
Folkmusikkaféet Allégården

29 - 30 oktober

Västgötalåtar! Kurs med Jenny Gustafsson
på Axevalla folkhögskola.
Anordnas av ABF och VSF.
Info: Ann-Katrin "Olga" Hellner
0708-74 44 14 (kvällstid)

4 november

Emma Reid & Ellika Frisell, Folkmusik-
kaféet Allégården

11 november

MP3, Folkmusikkaféet Allégården

11 - 13 november

Majstämman i Mariestad. Se separat artikel
i denna tidning.
Info: Jenny Franke dansadingava@hotmail.com

12 november

Spel och danskväll i Lygnareds gamla skola.
Start kl 19.00.

Info: Per Johansson 0322-18292

18- 19 november

Bauerstämman på Bauergårdens gästgiveri
o konferens.

En höststämma med fokus på buskspel.
Info: Marianne Busk 073-3281300 kvällstid
och Janne Wessman 070-4718618,
www.vff.nu

3 - 4 december

Västgötalåtar! Kurs med Jenny Gustafsson
på Axevalla folkhögskola.

9 december

Josefina Paulsson & Carina Normansson,
Folkmusikkaféet Allégården

27 december

Spel- och dansträff i Hönsa bygdegård.
Start kl 19.00. Ta med fikakorg.
Info: Anna Gunnarsson 0504-10022 och
Anders Brissman 072-5289128.

11-12 februari

Varakursen: Se inbjudan och anmälan i
denna tidning.

24-25 februari

Årsmöteshelg i Lidköping
24/2 Jamkväll i Lidköping
25/2 Årsmöte för Västergötlands spel-
mansförbund
Info: Johan Malmström 0704-94 46 88,
johan@tlox.se

10 mars

Jamkväll i Ulricehamn
Info: Anna Mogren på 073-641 63 75
fiolanna@hotmail.com

Efterlysning

Vilka är spelmännen på dessa bilder tagna på 1950-talet?

Det enda jag vet säkert är att gruppen av spelmän är taget på Vara folkhögskola och att mannen med
nyckelharpan sägs vara Ivar Hallberg. De två till höger sägs vara Nils Löfgren och Runo Hellman.

Kan någon bekräfta detta? undrar Anders Brissman

